

19-mavzu: [d] tovushi. Dd harfi

Dars maqsadi:

- [d] tovushining talaffuzi va Dd harfining bosma shakli bilan tanishadilar ;
- [d] undosh tovush ekanligini bilib onladilar.
- soʻzlardan [d] tovushining oʻrnini aniqlashni oʻrganadilar;
- soʻzni boʻgʻinga boʻlib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch soʻzlar: matn, maqol, [d] tovushi

Didaktik materiallar: koʻk va qizil rangli kichik kvadratlar, rasmlı kartochkalar,

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : Oʻquvchılardan bugungi kun sanasi soʻraladi.

Izquvar mashqi: Oʻqituvchi doskaga olma, lola, limon, ilon, nina rasmini qoʻyadi yoniga esa soʻzlari yozilgan kartochkalar qoʻyadi. Oʻquvchılar esa rasmlarni oʻzi ifodalagan soʻzlar bilan birlashtirish soʻraladi.

- *Bugun siz bilan “Izquvar” mashqini oʻtkazamiz. Doskadagi rasmlarga qarang, ularni ifodalovchi soʻzlarni topib birlashtiring.*

Asosiy qism (40 daqiqa)

3. Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

Oʻqituvchi doskaga dala, doʻppi, deraza rasmini qoʻyadi. Oʻquvchılardan bu soʻzlarni bir xil jixatlarini aniqlashni soʻraydi.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Rasmda nimalar tasvirlangan?*
- *Ular ni qanday bir xil xususiyatlari bogʻlab turadi?*

Javoblar xulosalanib, yangi mavzudagi tovush tushuntiriladi

2.Mavzuni tushuntirish: (10 daqiqa)

Oʻqituvchi [d] tovushini qanday hosil boʻlishini tushuntiradi. Undosh tovush talaffuzda toʻsiqqa uchrab, qisqa aytilishi unli bilan birga boʻgʻin hosil qilishi haqida tushuncha beradi.

Darslikda berilgan QR kod orqali tovush eshittiriladi.

Oʻqituvchi uchun eslatma:

D lablar biroz ochiq, harakatsiz, tinch holatda boʻladi, tishlar bir-biriga yaqinlashgan, lekin jipslashmagan, “D” tovushi unli “a”, “i”, “o”, “u” tovushlari bilan qoʻshib talaffuz etilganda tilning oldingi kurak qismi yuqorigi tishlarga tiralib turadi.

Darslikdan Dd harfining bosma ko‘rinishi bilan tanishtiriladi. Darslikda berilgan she‘r o‘qib beriladi va muhokama qilinadi.

Dengiz-u daryodaman,

Davlatda, dunyodaman.

Deyman: “Shirinso‘z bo‘ling!

Doim ahil do‘st bo‘ling”.

- *She‘r nima haqida?*
- *Unda qaysi so‘zlarda [d] tovushi ishtirok etadi?*
- *Siz yana qanday [d] tovushi bilan qatnashgan so‘zlarni bilasiz?*

O‘qituvchi doskada o‘quvchilarga bo‘g‘inlarni qo‘shib so‘z hosil qilib o‘qish tartibini darslikdagi topshiriq orqali tushuntiradi.

Darslik bilan ishlash: (15 daqiqa)

Darslikda berilgan bo‘g‘in va so‘zlar o‘quvchilarga navbat bilan o‘qitiladi.

Berilgan gaplar rasmlarni ifodalovchi so‘zlar bilan to‘ldirilib o‘qiladi.

Matn nima ekanligini tushuntiriladi. Matn sarlavhasi nimani bildirishi aytiladi.

Tavsiya etiladigan matn.

Dalada bug‘doy pishdi. Bug‘doy kombaynda o‘riladi. Otam daladan bug‘doy o‘rib oladi. Bug‘doy donidan un qilinadi. Undan non tayyorlanadi. Non dasturxonimiz ko‘rki.

O‘qituvchi uchun eslatma:

Matn bu bir necha o‘zaro bog‘langan gaplardan tuziladi. Matnga sarlavha qo‘yish mumkin.

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. *Dd harfini tegishli rangga bo‘yang. Nima uchun bu rangni tanlaganingizni izohlang.*
2. *Dazmol so‘zining chizmasida [d] tovushining o‘rnini aniqlang va tegishli katakni bo‘yang.*
3. *Berilgan namunadan bosma Dd harfining bosh va kichik ko‘rinishini avval nuqtalar ustidan so‘ng o‘zlari yozing.*
4. *So‘zlarni nuqtalar ustidan so‘ng mustaqil yozing.*
5. *D tovushining o‘rnini topib, bo‘yang.*

Darsga yakun yasash:

-*Qanday tovush bilan tanishdingiz?*

- Mashg'ulotda nimalarni eslab qoldingiz?*
- Bugungi darsda sizga nima yangilik bo'ldi?*
- Qaysi topshiriqni bajarishga qiynaladingiz?*

20-mavzu: [d] tovushi. Dd harfi yuzasidan amaliy topshiriqlar

Dars maqsadi:

- [d] tovushining talaffuzi va Dd harfining bosma shakli yuzasidan amaliy topshiriqlar bajaradilar;
- so'zlardan [d] tovushining o'rnini aniqlashni o'rganadilar;
- so'zni bo'g'inga bo'lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch so'zlar: sarlavha, [d] tovushi ishtirokidagi so'zlardan tovushlar sonini aniqlash chizmasi.

Didaktik materiallar: ko'k va qizil rangli kichik kvadratlar, rasmlı kartochkalar, kesma harflar.

Darsning borishi:

I. Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : O'quvchılardan bugungi kun sanasi so'raladi.

O'rtog'imni bilaman mashqi: O'qituvchi o'quvchılardan o'rtoqlari haqida bitta gap tuzib berishlarini so'raydi.

Bugun siz bilan "O'rtog'imni bilaman" mashqini o'tkazamiz. O'z o'rtog'ingiz haqida bitta gap tuzing.

Asosiy qism (40 daqiqa)

1. Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

O'qituvchi kesma harflar yordamida d harfi bilan boshlanadigan so'z hosil qilishni so'raydi.

Kesma harflaringiz yoramida o'rgangan harflarimiz bilan so'zlar tuzing. Tuzgan so'zlaringizni partadoshingizga o'qib bering.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Qanday so'zlar tuza oldingiz?*
- *Partadoshingiz qanday so'zlarni tuza oldi?*
- *Partadoshingiz tuzgan so'zlar orasidan qaysi birlari siz tuzgan so'zlar orasida yo'q?*

2. Mavzuni mustahkamlash: (10 daqiqa)

O'qituvchi [d] tovushini so'zlar orasidan qanday aniqlashni tushuntiradi. Unli tovushlar to'siqqa uchramasligi, cho'ziq aytilishi va unli tovushlarni chizmada